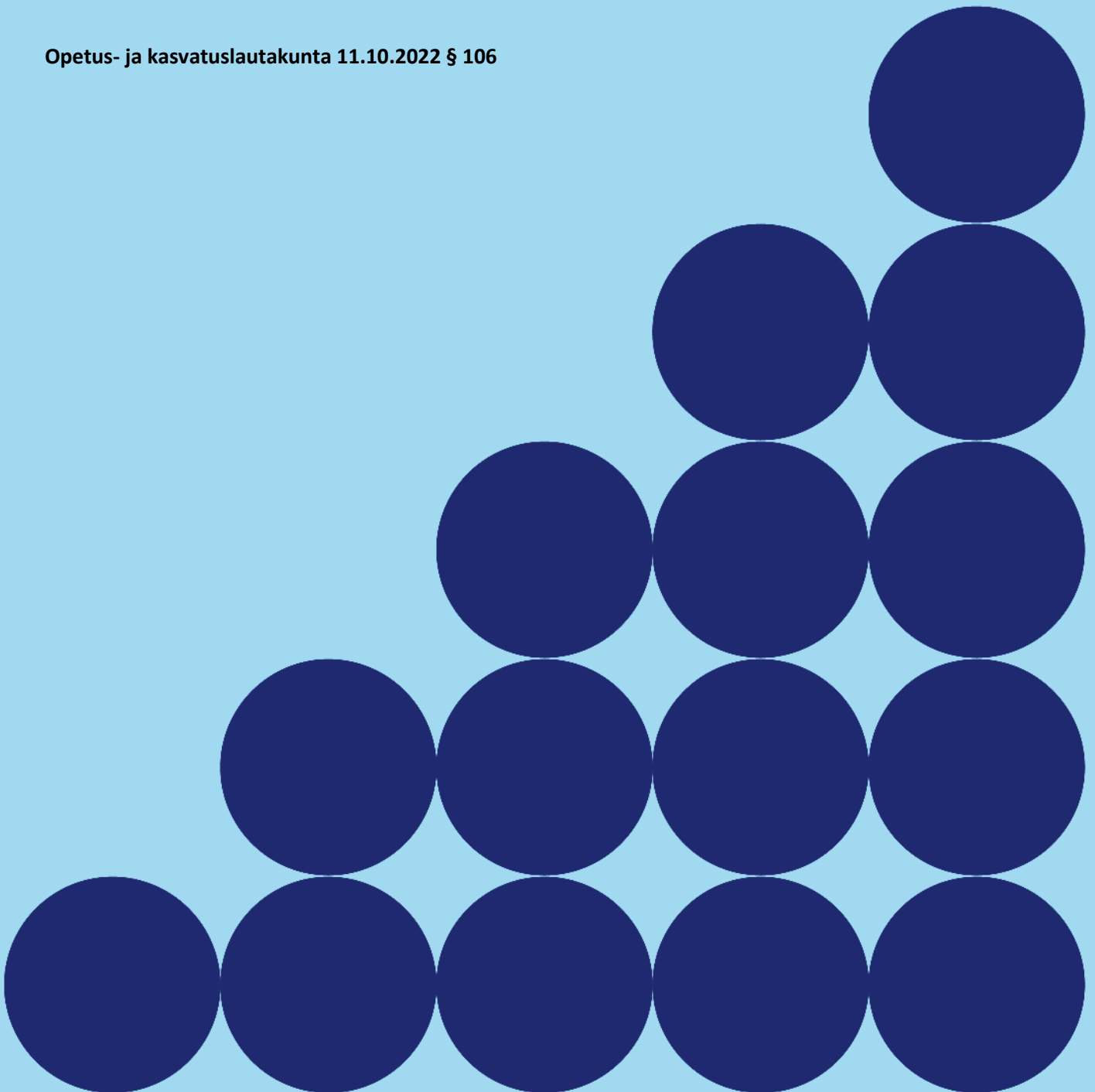

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2022-2025

Opetus- ja kasvatustalautakunta 11.10.2022 § 106

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2022-2025

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen arvoperusta ja tavoitetila 2025.....	2
3 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen yhteiset kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet	4
3.1 Oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen	4
3.2 Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö.....	6
4 Toimintamuotojen nykytila ja erityiset kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet	7
4.1 Varhaiskasvatus	7
4.2 Esi- ja perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta	9
4.3 Lukiokoulutus	11
4.4 Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.....	13
5 Toimintojen palveluverkkomuutokset ja keskeiset rakennusinvestoinnit	15
6 Seuranta ja suunnitelman toteutumisen arviointi	16

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen kehittämissuunnitelma 2022-2025

1 Johdanto

Kokkolan kaupunkistrategia Kokkola – meillä on laajempi horisontti, hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.3.2022 ja se käsittää vuodet 2022-2025. Strategia on valtuustokauden keskeisin kaupungin kehittämistä ohjaava dokumentti. Strategia kertoo, mihin suuntaan kaupunkia halutaan kehittää ja mitkä ovat keskeisimmät teemat tällä kaudella.

Kokkolan kaupungin strategiakokonaisuus on kolmiportainen. Kaupunkistrategia on kaupungin ylin toimintaa ja tulevaisuuden suunnittelua ohjaava asiakirja, jossa linjataan laajat kehittämisen suuntaviivat ja strategiset painopistealueet. Jokaisen strategisen painopisteen osalta laaditaan strategiassa nimetty kehittämisohjelma, joka osaltaan täsmentää ja tarkentaa strategian sisältöjä. Näiden pohjalta laaditaan vuotuiset toimiala- ja vastuualuekohtaiset tavoitteet. Kaupunkistrategia kytkeytyy siten tiiviisti talousarvioon, jossa vuosittain strategian tavoitteet konkretisoituvat mitattaviksi toimenpiteiksi.

Sivistystoimialalla kaupungin suurimpana toimialana laaditaan lautakunta-kohtaiset kehittämissuunnitelmat strategiakaudeksi. Nämä kehittämissuunnitelmat laaditaan vuoden 2022 alusta voimaan tulleen lautakuntajaon mukaisesti siten, että opetus- ja kasvatustaloutakunta hyväksyy opetus- ja varhaiskasvatuspalveluita koskevan kehittämissuunnitelman ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kulttuuri-, kirjasto-, museo-, nuoriso- ja liikuntapalveluita koskevan kehittämissuunnitelman.

Tämän lautakuntatasoisen kehittämissuunnitelman tarkoituksena on konkretisoida kaupunkistrategian tavoitteita opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa, mutta myös ohjata opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen yksiköiden omien kehittämissuunnitelmien laadintaa. Samalla kehittämissuunnitelma toimii opetus- ja kasvatustaloutakunnan työohjelmalla kuluvalle vaalikaudella. Kaupunkistrategiassa keskeisiksi painopistealueiksi on valittu yrittäjyystävällisyys, elämyksellisyys ja lapsiystävällisyys, jotka sopivat erittäin hyvin myös opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen toimintaan. Toiminnan kivijalkana ovat tasapainoinen talous, hyvinvoiva henkilöstö, hiilineutraali Kokkola 2035 sekä toimivat työmarkkinat. Nämä keskeiset painopistealueet sekä toiminnan kivijalan elementit näkyvät myös tässä kehittämissuunnitelmassa.

Kehittämissuunnitelman laatimisessa on osallistettu sekä varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen esimiehiä että koko henkilöstöä hyödyntäen sähköisiä kyselytyökaluja. Kaupunkistrategian rinnalla kehittämissuunnitelmaa laadittaessa on tarkasteltu myös erityisesti Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtakunnallisia muutos- ja kehittämishankkeita ja niiden vaikutuksia kaupungin opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen toimintaan.

2 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen arvoperusta ja tavoitetila 2025

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen arvoperusta

Kokkolan kaupungin opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen toiminta pohjautuu arvoperustalle, joka on määritelty kaupungin strategiassa sekä kaupungin järjestämien eri kasvatustaloutakunta-, opetus- ja koulutusmuotojen valtakunnallisissa ohjausasiakirjoissa.

Kaupungin strategian toimintaa ohjaavat arvot

Kokkolan kaupungin uudessa strategiassa kaupungin toimintaa ohjaaviksi arvoiksi on määritelty avoimuus, yhdessä tekeminen ja kunnioittava kohtaaminen sekä vastuullisuus. Tarkemmin nämä arvot on määritelty kaupungin strategiassa seuraavasti:

Avoimuus: Huomioimme toiminnassamme yhdenvertaisuuden periaatteen ja elämän moninaisuuden. Kannustamme osallisuuteen, ennakkoluulottomuuteen ja rohkeaan ideointiin. Avoin ja monikanavainen viestintä mahdollistaa vuorovaikutuksen ja osallistumisen kaupungin kehittämiseen.

Yhdessä tekeminen ja kunnioittava kohtaaminen: Arvostamme toisiamme, pidämme lupauksemme ja palvelemme asukkaita mahdollisimman hyvin. Toimimme kunnioittavasti ja vastuullisesti, luomme työyhteisöjen yhteistä palvelukulttuuria. Kehittäessämme kaupunkia luomme toimivia kumppanuuksia alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Vastuullisuus: Toiminnassamme kannamme vastuuta kaupungin taloudesta, kuntalaisten hyvinvoinnista ja toiminnan vaikuttavuudesta. Rakennamme tulevaisuuden Kokkolaa taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla.

Varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien mukainen arvoperusta

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen valtakunnallisina ohjausasiakirjoina toimivat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien perusteet, joissa on määritelty melko laajasti varhaiskasvatuksen sekä eri opetus- ja koulutusmuotojen arvoperusta. Näistä asiakirjoista nousee esiin seuraavia toimintaa ohjaavia arvoja:

- Lapsuuden itseisarvo, oikeus hyvään ja turvalliseen lapsuuteen
- Elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus
- Ihmisenä kasvaminen, jokaisen ainutlaatuisuus ja arvostava vuorovaikutus
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja hyvinvointi
- Oikeus hyvään opetukseen
- Perheiden monimuotoisuuden, inhimillisen ja kulttuurisen moninaisuuden kunnioittaminen
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa ja sen välttämättömyys

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen tavoitetila 2025

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus ja koulu

Lapsilla on oikeus laadukkaaseen opetukseen ja tarpeen mukaisesti tukitoimiin. Näiden järjestämiseksi varhaiskasvatuspalvelut ja opetus ovat riittävästi resursoituja. Sivistyspalvelut luovat pohjan elinikäiselle oppimiselle tarjoten oppimisen mahdollisuuksia kaiken ikäisille. Yhteiskunnan moninaistuminen lisää riskiä eriarvoistumiseen. Varhaiskasvatus ja perusopetus toimivat yhteiskunnan eheyttävinä tekijöinä tarjoten tukea niille, jotka lähtökohtiinsa nähden ovat kasvun ja oppimisen tuen tarpeessa.

Pedagogisesti osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Pedagogisesti laadukasta varhaiskasvatusta ja opetusta annetaan osaavan, motivoituneen ja hyvinvoivan henkilöstön toimesta. Kentän tarpeista syntyvään kehittämistoimintaan ja kokeilukulttuuriin kannustetaan ja sitä tuetaan sivistyskeskuksen toimesta. Henkilökunnan pedagogista asiantuntemusta tuetaan täydennyskoulutuksin.

Lapselle ja perheelle annettava riittävä tuki

Vanhempien mahdollisuudet kasvattaa ja tukea lapsiaan oppimisessa vaihtelevat ja tästä johtuen varhaiskasvatuksella ja koululla on entistä keskeisempi rooli lasten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistämisessä. Onnistuakseen tehtävässään varhaiskasvatus ja koulu toimivat aikaisempaakin tiiviimmässä monialaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tuen tarpeen havaitseminen, tuen antamisen vastuujaot ja perheiden tukemisen eri osa-alueet ovat selkeästi jaetut toimijoiden välillä ja tiedonkulku on riittävää. Monialaisen yhteistyön tekeminen on entistäkin tärkeämpää, jotta tukea tarvitsevalle lapselle saadaan luotua oppimiselle oikeanlaiset edellytykset. Tutkimusperustaisten menetelmien käyttöä ja henkilökunnan osaamista kehitetään systemaattisesti.

Sosiaali- ja terveystoimen kanssa tehtävä tulokellinen yhteistyö

Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023. Oppilas- ja opiskeluhoito on keskeinen toimija koulun hyvinvointityössä ja hyvinvointia edistävässä yhteisöllisessä ja ennaltaehkäisevässä työssä. Opiskeluhoito ja koulun välisen vuorovaikutuksen tukena ovat selkeät hallinnolliset rakenteet, jotka edesauttavat opetushenkilöstön ja oppilashuollon yhteistyön onnistumista ja roolitusten selkeytystä. Varhaiskasvatuspalveluiden ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö on tiivistä ja säännöllistä ja se huomioi lasten ja perheiden moninaiset ja muuttuvat tarpeet joustavasti.

Tarkoituksenmukaiset, toimivat ja terveelliset tilat

Palveluverkon kehittämistä jatketaan sekä varhaiskasvatus- että opetuspalvelujen osalta. Uudet ja peruskorjattavat oppimisen tilat suunnitellaan palvelemaan opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien mukaista toimintaa nyt ja tulevaisuudessa.

3 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen yhteiset kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet

3.1 Oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen

Nykytilan kuvaus

Turvallinen toimintakulttuuri luo pohjan sosiaaliselle hyvinvoinnille. Jokaisella varhaiskasvatuksen yksiköllä ja koululla on turvallisuussuunnitelma sekä kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemisen suunnitelma. Esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa on lisäksi ajantasainen oppilas- ja opiskeluhoitosuunnitelma sekä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Hyvinvointia edistävät lait ja ohjeistukset luovat toimintakulttuuria, joka suuntaa huomion myönteisiin ratkaisuihin ja ratkaisukeskeiseen ajattelu- ja toimintatapaan.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lasten hyvinvointityötä tehdään yhteistyössä neuvoloiden kanssa. Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstön kanssa oppilaan/opiskelijan kasvun, kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja keskeisten hyvinvointitoimijoiden (perhepalvelut, kouluterveydenhoito, poliisi, nuorisopalvelut) edustajien muodostama opiskeluhoito ohjausryhmä vastaa oppilas- ja opiskelijahuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Jokaisessa koulussa toimii koulukohtainen yhteisöllinen hyvinvointiryhmä, joka suunnittelee, kehittää sekä arvioi kouluyhteisön turvallisuutta, hyvinvointia ja yhteisöllistä opiskeluhoitoa edistäviä toimenpiteitä. Esiopetuksen oppilashuolto toteutetaan tiiviissä yhteistyössä koulujen oppilashuollon kanssa.

Jokaisessa peruskoulussa ja lukiossa toimii oppilas- tai opiskelijakunta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan oppilaiden ikäkausi ja mahdollisuus osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon tavoitteena kouluyhteisön yhteenkuuluvuuden vahvistaminen. Suurien palvelurakenteen muutosten tai investointihankkeiden yhteydessä tehdään lapsi- tai nuorisovaikutusten arvioinnit, jotka osallistavat lapsia, nuoria ja heidän huoltajia suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen. Vanhempainraatien kautta vahvistetaan huoltajien mahdollisuuksia osallistua koulujen toimintaan liittyviin päätöksiin ja suunnitelmiin.

Lasten ja nuorten hyvinvointia seurataan säännöllisesti esim. Leikki-ikäisen neurologinen kehitys – arviointien, valtakunnallisen kouluterveyskyselyn, Opetushallituksen hyvinvointiprofiilin ja varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen toiminnan arvioinnin kyselyiden avulla. Henkilöstön hyvinvointia seurataan kaupungin henkilöstölle suunnatulla Työsyke-kyselyllä. Näiden pohjalta laaditaan yksikkökohtaisia toimenpiteitä hyvinvoinnin edistämiseksi.

Yhteiset kehittämistavoitteet

Tavoitteena on yhteinen vastuu ja huolenpito jokaisen hyvästä ja turvallisesta päivästä varhaiskasvatuksessa, koulussa tai muussa toiminnassa. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta. Kasvatus- ja opetustyön järjestämisessä otetaan huomioon kaikkien lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden tarpeet, edellytykset ja vahvuudet, jotta jokaisella lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus oppia, vahvistua ja kasvaa omaksi itsekseen. Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa järjestettävä kasvun ja oppimisen tuki on monipuolista, oikea-aikaista ja riittävää. Toiminta vaativaa tukea edellyttävissä tilanteissa on moniammatillista ja systemaattista. Huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävä yhteistyö on onnistumisen edellytys. Sujuva arki vahvistaa hyvinvointia.

Myönteinen ja kannustava vuorovaikutus ja kohtaaminen luovat perustan hyvinvoinnille ja oppimisille. Varhaiskasvatyksiöissä ja kouluissa keskitytään hyvinvointiin, perustaitoihin ja eriarvoisuuden vähentämiseen. Kiusaamisen ja kaikenlaisen häirinnän ehkäisy on koko yhteisön tehtävä.

Keskeistä on vahvistaa oppimisen iloa ja motivaatiota sekä onnistumisen kokemuksia. Hyvinvoinnin kokemus on myös yhteydessä siihen, miten lasten ja nuorten osallistamisessa on onnistuttu ja kuinka he kokevat voivansa vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin. Hyvinvointiin ja viihtyvyyteen liittyy keskeisesti yksikön toimintakulttuuri ja hyvä ilmapiiri. Onnistunut yhteisöllinen hyvinvointityö edellyttää monitoimijaista työtettä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi lisätään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja pärjävyyden edistämistä tehdään tavoitteellista toimialoista riippumatonta yhteistyötä paikallisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa (yhteisövaikuttavuuden viitekehys).

Yhteiset toimenpiteet	Vastuu toimenpanosta ja aikataulu	Seuranta / arviointi
Yhtenäistetään kiusaamisen ehkäisemisen ja siihen puuttumisen toimintamalleja.	Kehittämistiimi, rehtorit, opiskeluhoolto Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.	Yhtenäisten toimintamallien käyttöönotto. Seuranta lukuvuosiarviointien yhteydessä.
Otetaan käyttöön tehostuvan moniammatillisen tuen malli.	Kehittämistiimi, opiskeluhoolto Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.	Koulukohtaiset infot ja toimintamallin toteutumisen seuranta
Laajennetaan Lapset puheeksi –palvelumallia perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Koulutetaan ensisijaisesti erityisopettajat ja opiskeluhoollon henkilöstö LP-menetelmän käyttäjiksi.	Rehtorit, opiskeluhoolto, konsultoivat erityisopettajat Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.	Lukuvuosiarvioinnin yhteydessä.
Laaditaan yhteinen tiekartta yhteisöllisen ja ennaltaehkäisevän opiskeluhoollon tueksi.	Opiskeluhoollon ohjausryhmä, koulukohtaiset opiskeluhooltoryhmät Toimeenpano 01/2023	Tiekartan valmistuminen ja käyttöönotto
Parannetaan kasvun ja oppimisen tuen laatua koulutuksella, yhteissuunnittelulla sekä kolmiportaisen tuen tiedonkulkua selkeyttämällä (varhaiskasvatus-esiopetus-perusopetus).	KOKO-tiimi, VEKA-ryhmä, kehittämistiimi, yksiköiden johtoryhmät Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.	Tuen järjestelyjen laadullinen arviointi toiminnan arviointien yhteydessä
Yhtenäistetään perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen erityisopetuksen hallintoa ja käytäntöjä nivelvaiheen sujuvoittamiseksi.	Kehittämistiimi ja KOKO-tiimi Toimeenpano lukuvuoden 2023-2024 aikana.	Tuen järjestelyjen laadullinen arviointi toiminnan arviointien yhteydessä

TVT-suunnitelman mukaisen laitekantatavoitteen saavuttaminen. Tavoite: Varhaiskasvatus 0-5v. 1:7 (yksi laite seitsemää lasta kohden) esiopetus-2lk. 1:3 3-6 lk. 1:2 7-9 lk. 1:1	Sivistyskeskus. Tavoitteen saavuttaminen vuoteen 2025 mennessä.	Laitekannan seuranta ikäluokittain.
Säilytetään UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -status, sekä toteutetaan Lapsiystävällinen kunta -toiminta-suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä.	Sivistyskeskus. Jatkuva työskentely 2025 loppuun saakka.	Toimenpiteiden toteutumisen seuranta ja arviointi vuosittain sekä UNICEFin seurantatapaamisissa saatu palaute.

3.2 Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Nykytilan kuvaus

Varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelmat sekä opetusta ja kasvatusta ohjaavat normit ovat osaamisen kehittämisen perusta. Suunnitelmat ohjaavat pedagogista toimintaa ja antavat suuntaviivat tavoitteelliselle osaamisen kehittämiselle. Keskeisiä osaamisen kehittämisen tapoja ovat täydennyskoulutus, mentorointi, osaamisen jakaminen, varjostus, valmennus, konsultointi ja työnohjaus. Osaamisen suunnitelmallisella kehittämisellä ja sen kokonaisvaltaisella johtamisella luodaan osaamispääoman jatkuva kasvu, jonka avulla vastataan työelämän moninaistuviin haasteisiin sekä ylläpidetään työn tekemisen mielekkyyttä. Koulutusta ja valmennusta järjestetään myös työyhteisöittäin, jolloin kehittyminen on samaan aikaan yksilöllistä ja yhteisöllistä. Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen erilaisista arvioinneista saatua tietoa.

Jokaiselle koululle on nimetty erilaisissa vastuutehtävissä toimivia henkilöitä, jotka omalla vastuualueellaan kehittävät koulun opetushenkilöstön osaamista ja tukevat kouluyhteisöjen kehittymistä. Tällaisia vastuutehtäviä ovat mm. arviointivastaava, globaalikasvatuksen vastuuopettaja, yrittäjyyskasvatuksen vastuuopettaja, kehittäjäopettaja, TVT-vastaava. Myös varhaiskasvatuksessa on nimetty yksiköihin vastuuhenkilöitä mm. liikuntavastaava ja S2-yhdyshenkilö. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa toimii lisäksi nimettyjä työryhmiä ja tiimejä, joiden tehtävänä on kehittää toimintaa oman vastuutehtävänsä osalta. Tällaisia tiimejä ovat Kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin tuen tiimi (KOKO), globaalikasvatuksen kehittämistiimi, yrittäjyyskasvatuksen tiimi, varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen TVT-tiimi ja Primus/Kurre/Wilma-tiimi.

Yhteiset kehittämistavoitteet
<p>Tavoitteena on, että kasvatus- ja opetusalan ammattilaiset ovat hyvinvoivia, motivoituneita, tulevaisuuteen tähtäviä, laaja-alaisia ja uutta luovia asiantuntijoita. He ovat innostuneita ja kehittävät omaa osaamistaan ja työyhteisöään. Henkilöstöllä on syvällistä oman alan osaamista, pedagogista taitavuutta, arvo-osaamista, rohkeutta kehittää ja kokeilla sekä kyky ottaa käyttöön uusia innovaatioita. Näiden lisäksi ammattilaiset osaavat tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä huolehtia omista voimavaroistaan ja jaksamisestaan.</p> <p>Kasvatus- ja opetushenkilöstön ammatillista kehittymistä tukeva toiminta on vuorovaikutteista, laadukkaasti johdettua, vaikuttavaa, suunnitelmallista ja pitkäkestoista. Tavoitteena on luoda toimintakulttuuria, jossa tuetaan asiantuntijuuden jakamista koulun/yksikön sisällä ja reittien/alueiden kesken.</p>

Yhteiset toimenpiteet	Vastuu toimenpanosta ja aikataulu	Seuranta / arviointi
<p>Kohdennetaan täydennyskoulutusta ja osaamisen kehittämistä seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vahvuusperustainen ja ratkaisu- ja voimavarakeskeinen pedagogiikka - oppiaineiden pedagogiikka ja oppiainerajat ylittävä pedagogiikka - oppimisen ja osaamisen arviointi - tunne-, vuorovaikutus- ja kohtaamistaidot - kasvatusyhteisöjen hyvinvointi ja työrauha - koulunkäynninohjaajien ja avustajien osaamisen kehittäminen - vaativan tuen osaamisen kehittäminen - pedagogiikan johtaminen - johtajien ammatillinen kehittyminen ja hallinnollinen osaaminen - varhaiskasvatuksen ja opetuksen hallintohenkilöstön osaamisen kehittäminen 	<p>Kehittämistiimi, esihenkilöt, rehtorit Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.</p>	<p>Koulutusten laadullinen ja määrällinen seuranta</p>
<p>Tuetaan työhyvinvointia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään ja kehitetään vertaismentoroinnin muotoja ja kohderyhmiä. - Järjestetään työhyvinvointia tukevaa koulutusta yhdessä henkilöstöyksikön kanssa. - Mahdollistetaan työnohjaukseen osallistuminen. - Hyödynnetään kaupungin palkitsemisjärjestelmää. 	<p>Kehittämiskoordinaattorit ja esimiehet Toimeenpano lukuvuosina 2022-2023 ja 2023-2024</p>	<p>Mentorointiryhmien ja koulutusten laadullinen ja määrällinen seuranta</p>
<p>Koulutetaan LP-menetelmän sekä TCM-menetelmän osaajia ja laajennetaan menetelmien käyttöä.</p>	<p>LP-, TCM-kouluttajat, kehittämistiimi, rehtorit, esihenkilöt Toimeenpano lukuvuoden 2022-2023 ja 2023-2024 aikana</p>	<p>LP- ja TCM-koulutettujen menetelmäosaajien määrä, LP-keskustelujen määrän seuranta.</p>
<p>Luodaan mahdollisuuksia tutkintokouluttautumiseen tehtäviin, joissa on henkilöstöpulaa (esim. varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, laaja-alaiset erityisopettajat, erityisluokanopettajat).</p>	<p>Kehittämistiimi, esihenkilöt, rehtorit Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.</p>	<p>Tutkintokouluttautumisten laadullinen ja määrällinen seuranta</p>
<p>Viestitään monipuolisesti kehittämishankkeiden toiminnasta ja tuloksista koulujen ja yksiköiden henkilöstölle.</p>	<p>Kehittämistiimi, hankehenkilöstö Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.</p>	<p>Hankeviestinnän laadullinen seuranta</p>
<p>Vahvistetaan eri kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen tukea ja koordinoitua työtä.</p>	<p>Kehittämistiimi, KIEKU-koordinaattorit. Toimeenpano lukuvuosi 2023-2024</p>	<p>Toimenpiteiden laadullinen seuranta</p>

4 Toimintamuotojen nykytila ja erityiset kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet

4.1 Varhaiskasvatus

Nykytilan kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatuslaki. Varhaiskasvatusta

on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää. Kaikilla lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen ja huoltajat yhdessä lapsen kanssa päättävät varhaiskasvatuksen tarpeen. Lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea yleisenä, tehostettuna tai erityisenä tukena heti tuen tarpeen ilmetyä. Määrääjat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiserityiskasvatuksen ja erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa tulee huomioida maahanmuuttajien ja eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten tarpeet.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestää varhaiskasvatuksen lisäksi esiopetuspalvelut ja siihen liittyvän esikoululaisten varhaiskasvatuksen. Varhaiskasvatus on järjestetty kunnallisena ja palvelusetelimallilla ostettuna toimintana hyväksytyiltä palveluntuottajilta. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lisäksi myös leikkikenttä sekä Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, Kokkola-tuki sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatuksessa on tapahtunut useita muutoksia viime vuosina, esimerkiksi subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palautus, lapsen tuen lakimuutokset sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitys. Lisäksi vuoden 2030 lakimuutos henkilöstörakenteesta ja valtakunnallinen vaje pätevistä henkilöstöstä aiheuttaa varhaiskasvatuksen järjestäjille painetta tehdä uudenlaisia ratkaisuja haasteisiin vastaamiseksi. Niin kasvatus- ja opetushenkilöstön kuin varhaiskasvatuksen johdon täytyy omaksua uusia asioita nopealla tahdilla. Esimerkiksi lapsen tuen toteuttamiseen liittyvät lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja hallintopäätösten prosessit vaativat opettelua ja koulutusta. Lapsen tuen lakimuutosten myötä myös paine lisätä varhaiserityiskasvatuksen resurssia lapsiryhmissä kasvaa. Rekrytointihaasteet ovat suuri ratkaistava asia, johon tarvitaan monenlaisia toimenpiteitä.

Varhaiskasvatuspalveluissa kerätään tietoa toiminnasta vuosittain toiminnan arvioinnin kyselyillä, jotka suunnataan huoltajille, henkilöstölle ja lapsille. Kyselyt auttavat toiminnan kehittämisessä ja laadun varmistamisessa. Kyselyiden keskeiset tulokset julkistetaan.

Varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteet
<p>Varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteena on rakentaa inklusiivista toimintakulttuuria, jossa kaikkien lasten tarpeet kyetään ja osataan ottaa huomioon toiminnassa. Tavoitteena on laajentaa ja monipuolistaa lapsen tuen menetelmiä ja toteuttamismuotoja sekä turvata riittävä osaaminen lapsiryhmiin. Riittävä osaaminen ja laadukas varhaiskasvatus varmistetaan rekrytoimalla pätevää henkilöstöä ja tiivistämällä yhteistyötä paikallisten oppilaitosten kanssa. Tuetaan henkilöstön lisäkouluttautumista aloilla, joilla työntekijöistä on pulaa.</p> <p>Varhaiskasvatuksen laatutyötä kehitetään varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on rakentaa laadunhallinnasta ja arvioinnista Karvin suositusten perusteella eri varhaiskasvatuksen tasot kattava ja säännönmukainen toimintamalli, joka tukee varhaiskasvatushenkilöstön työtä.</p> <p>Lapsiystävällinen kunta –ohjelman tavoitteet huomioidaan varhaiskasvatuksessa ja erityisesti panostetaan kiusaamisen ehkäisyyn ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetteluun sekä syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäisyyn. Tavoitteena on toteuttaa sellaista varhaiskasvatusta, jossa lapset voivat turvallisessa ympäristössä harjoitella tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä kasvaa ja kehittyä omaan yksilölliseen tahtiinsa eri elämän osa-alueilla. Päivittäisessä varhaiskasvatustoiminnassa huomioidaan lasten oikeudet ja osallisuus omassa lähiympäristössään sekä kestävän kehityksen mukaiset sisällöt. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tukimateriaaleja kehitetään ja jalkautetaan henkilöstön keskuuteen laadukkaasti varhaiskasvatustyön tueksi.</p> <p>Tavoitteena on laatia lapsen tuen käytänteisiin liittyvät prosessit uuden lainsäädännön mukaisiksi. Hallinnollisten päätösten prosessit rakennetaan sujuviksi siirtymävaiheet huomioiden.</p> <p>Varhaiskasvatuksen monialaista yhteistyötä tiivistetään hyvinvointialueen kanssa ja rakennetaan yhteistyön muotoja eri toimijoiden kesken. Yhteistyön tavoitteena on toimijoiden nopeampi ja kohdennetumpi reagointi lasten tarpeisiin ja tarpeellisen tiedon siirtymisen sujuvoittaminen toimijoiden välillä.</p>

Varhaiskasvatuksen toimenpiteet	Vastuu toimenpanosta ja aikataulu	Seuranta / arviointi
Resursoidaan joustavat lapsiryhmien muodostamiset ja tuen järjestelyt lasten tarpeiden mukaan.	VEKA-ryhmä, varhaiskasvatuksen johtoryhmä Toimeenpano talvi 2022-2023 alkaen.	Laadullinen arviointi vuosittain Toiminnan arvioinnin yhteydessä 2025
Otetaan käyttöön valtakunnallinen laadunhallinnan ja arvioinnin työkalu (Valssi) varhaiskasvatuksen arviointityössä.	Varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä Toimeenpano 01/2023	Laadullinen arviointi vuosittain Toiminnan arvioinnin yhteydessä 2025
Laaditaan kulttuurikasvatussuunnitelma varhaiskasvatusta varten ja käynnistetään toimintaa vaiheittain.	Varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä Toimeenpano talvi 2022-2023 alkaen.	Toiminnan arvioinnin yhteydessä 2025
Laajennetaan Lapset Puheeksi –palvelumallia perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä.	VEKA-ryhmä, kehittämistiimi Toimeenpano 01/2023	LP-työn laajuus Toimintasuunnitelmien arvioinnin yhteydessä
Lisätään varhaiserityiskasvatuksen henkilöstömäärää lapsiryhmiin (veo, velho).	Varhaiskasvatuksen johtoryhmä, VEKA-ryhmä Toimeenpano 01/2023	Eriyisopettajaresurssin määrä Velhoresurssin määrä
Turvataan riittävä pedagoginen osaaminen lapsiryhmiin kouluttamalla henkilöstöä ja lisäämällä pedagogisen koulutuksen saaneiden määrää.	Varhaiskasvatuksen johtoryhmä, esihenkilöt Toimeenpano talvi 2022-2023 alkaen.	Toiminnan arvioinnin yhteydessä 2025
Lisätään varahenkilöstöä ja kehitetään sijaiskäytänteitä pysyvien vuorovaikutussuhteiden takaamiseksi.	Varhaiskasvatuksen johtoryhmä, esihenkilöt Toimeenpano 01/2023	Varahenkilöstön määrä
Tiivistetään yhteistyötä oppilaitosten kanssa veto- ja pitovoimaisen varhaiskasvatuksen turvaamiseksi (Yliopistokeskus Chydenius, Centria, KPedu).	Varhaiskasvatuksen johtoryhmä Toimeenpano 08/23	Laadullinen arviointi vuosittain
Tuetaan varhaiskasvatuksen esihenkilöiden johtamistyötä työhyvinvointia ja ammattiosaamista kehittämällä.	Varhaiskasvatuksen johtoryhmä Toimeenpano 08/2023	Psykososiaalisen kuormituksen kyselyt Johtamiskoulutuksen määrä

4.2 Esi- ja perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta

Nykytilan kuvaus

Perusopetuslaki ja -asetus säätelevät esiopetuksen järjestämistä. Esiopetus on velvoittavaa. Esiopetuksen toteuttamista säätelee lisäksi esiopetuksen opetussuunnitelma. Kokkola on mukana kaksivuotisen esiopetuksen pilotissa, ja esiopetuksen laajentamiseen valmistaudutaan.

Perusopetuksen toiminta perustuu perusopetuslakiin ja -asetukseen sekä valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittuun opetussuunnitelmaan. Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Kokkolassa iltapäivätoimintaa järjestetään kaikkien alakoulujen yhteydessä ja siihen voivat osallistua 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaat sekä muilta vuosiluokilta oppilaat, joilla on erityisen tuen päätös. Aamutoimintaan ovat oikeutettuja vain vammaispalvelulain piirissä olevat erityishuollonpäättökseen saaneet oppilaat. Kaupunki vastaa toiminnan kokonaisuudesta. Osassa

kouluja kaupunki järjestää toiminnan itse, mutta suurimmassa osassa kouluja eri järjestöt toimivat palveluntuottajina. Iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle turvallista ja tervettä kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa sekä tukee kodin ja koulun kasvatustyötä.

Kokkolassa esi- ja perusopetuksen toimintaa kehitetään vuosittain toteutettavan lakisääteisen toiminnan arvioinnin kautta, johon osallistuvat oppilaat, huoltajat, opettajat, koulukäynninohjaajat ja rehtorit. Esi- ja perusopetuksen toimijat osallistuvat myös muihin valtakunnallisiin ja paikallisiin arviointeihin, esim. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyyn ja TEA-viisariin, Koulun hyvinvointiprofiili - palveluun, sekä Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen oppimistulosarviointiin.

Esi- ja perusopetuksen sekä iltapäivätoiminnan kehittämistavoitteet		
<p>Tavoitteena on, että esi- ja perusopetuksen toimintakulttuureissa ja oppimisympäristöissä ilmenee pedagoginen jatkumo, mikä rakentaa lapsilähtöisesti yhtenäisen oppimisen polun jokaiselle lapselle ja nuorelle. Kasvun ja oppimisen jatkumo edellyttää yhdessä tekemistä, ei vain yhteistyötä. Siirtymävaiheysteistyötä on edelleen vahvistettava tavoitteellisesti. Kokkolassa jatketaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista.</p> <p>Tavoitteena on vahvistaa positiivista kasvatusta ja opetusta sekä kehittää monipuolisia, toiminnallisia ja osallisuutta lisääviä työtapoja. Lasten ja nuorten pystyvyyden tunnetta vahvistetaan auttamalla heitä tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Tieto- ja viestintäteknologian pedagoginen integrointi on suunniteltu joustavaksi yhtenäiseksi jatkumoksi. Kielikasvatusta lisätään ja monipuolistetaan esi- ja perusopetuksessa.</p> <p>Tavoitteena on kehittää monipuolisia ja turvallisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat vuorovaikutusta, toiminnallisuutta ja yhteistoiminnallista oppimista. Oppimisympäristöjen tulee tukea lasten ja nuorten ominaisia tapoja toimia, tutkia ja oppia. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Oppimisessa hyödynnetään aktiivisesti yhteistyökumppaneiden tarjoamia mahdollisuuksia yksiköiden ja koulujen ulkopuolella. Digitaalisten oppimisympäristöjen käytössä lähtökohtana on pedagogiikka, tasavertaisuus ja turvallisuus.</p> <p>Esi- ja perusopetuksen tavoitteena on luoda pohjaa sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväälle elämäntavalle, edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä opettaa maailmankansalaisen kompetensseja kansainvälisyys- ja globaalikasvatuksen keinoin. Tavoitteena on tukea myös yrittäjyyskasvatuksen toimintamalleja, joilla edistetään yrittäjyyttä ja lasten ja nuorten yrittäjämäistä elämänsäntettä.</p> <p>Iltapäivätoiminnan tavoitteena on olla luonteva jatkumo lapsen koulupäivää ja osa koulun toimintaa. Lisäksi toiminnan tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, jossa turvallisen aikuisen seurassa lapselle tarjotaan monipuolista ja laadukasta toimintaa. Toiminnan suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä koulun kanssa.</p>		
Esi- ja perusopetuksen sekä iltapäivätoiminnan toimenpiteet	Vastuu toimenpanosta ja aikataulu	Seuranta / arviointi
Kehitetään eri oppiaineiden ja erityisesti kielten etäyhteyksin toteutuvan opetuksen järjestämistä.	Kehittämistiimi, rehtorit Toimeenpano lukuvuodesta 2022-2023 alkaen.	Etäyhteyksin toteutuvan opetuksen laadullinen ja määrällinen seuranta
Rakennetaan yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristö ja polku esiopetuksesta lukioon yhteistyössä KOSEK:in ja muiden koulutusalan toimijoiden kanssa.	Yrittäjyyskasvatuksen kehittämistiimi, yrittäjyyskasvatuksen vastuuopettajat, kehittämistiimi Toimeenpano lukuvuosina 2022-2023 ja 2023-2024	Yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristön suunnitelman eteneminen ja toteuttaminen
Selkeytetään ja vahvistetaan yhtenäiskoulujen pedagogiikkaa ja johtamisrakenteita. Lisätään yläluokkien ja alaluokkien	Yhtenäiskoulujen esihenkilöt ja rehtorit, johtotiimit, sivistysjohtaja	Johtamisrakenteiden ja yhteistyön laadullinen arviointi

opetussuunnitelmallista ja toiminnallista yhteistyötä.	Toimeenpano lukuvuosina 2022-2023 ja 2023-2024	
Järjestetään lukukampanjoita oppilaille yhteistyössä kirjaston kanssa, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa.	Kirjastoyhteys henkilöt Toimeenpano lukuvuosittain	Lukukampanjoiden ja kirjastoyhteistyön toteutumisen seuranta
Valmistellaan yhtenäiseen jaksojärjestelmään siirtymistä vuosiluokilla 7-9. Valmistelut tehdään kouluja osallistaen.	Rehtorit, sivistysjohtaja, ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja Toimeenpano lukuvuosi 2023-2024	Yhteisen jaksojärjestelmän toteutuminen
Tehdään esiselvitys kansainvälisen luokan järjestämisen mahdollisuudesta.	Sivistysjohtaja, kehittämistiimi, rehtorit Toimeenpano 01/2023	Esiselvityksen valmistuminen
Toteutetaan tuntijakotarkastelu ja päätetään määräaikaisen tuntijakovähennyksen jatkosta.	Sivistyskeskus. Toimeenpano 10/2022-03/2023	Tuntijaon muutokset lukuvuoteen 2019-2020 verrattuna.
Päivitetään poissaoloihin puuttumisen toimintamalli.	Kehittämistiimi. Pilotointi ruotsinkielisissä kouluissa lukuvuonna 2022-2023. Käyttöönotto kaikkien koulujen osalta lukuvuonna 2023-2024	Toimintamallin valmistuminen ja käyttöönotto.
Laaditaan iltapäivätoiminnan kehittämisohjelma, jossa tarkastellaan mm. tiloja, henkilöstöresursseja, laadullisia tekijöitä.	Iltapäivätoiminnan koordinaattori, rehtorit, kehittämispäällikkö, palvelutuottajat. Toimeenpano lukuvuosi 2023-2024	Seuraava toiminnan arviointi, jossa mukana apip-toiminta
Laajennetaan ruotsinkielisessä perusopetuksessa aloitettua pienryhmäopetusta yläkouluun	Ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja. Toimeenpano lukuvuonna 2024-2025	Pienryhmien määrä ruotsinkielisessä perusopetuksessa.

4.3 Lukiokoulutus

Nykytilan kuvaus

Lukiokoulutus on perusopetuksen jälkeistä yleissivistävää koulutusta, joka antaa valmiuksia korkeakouluopintoihin. Lukiokoulutuksen vastuualueen toiminta pohjautuu lukiolakiin, lukiokoulutuksen järjestämislupaan sekä valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden mukaan laadittuihin nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmiin. Kokkolassa nuorille tarkoitettua lukiokoulutusta järjestää suomen kielellä Kokkolan suomalainen lukio ja ruotsin kielellä Karleby svenska gymnasium. Kokkolan suomalaisella lukiolla on luonnontieteiden ja teknologian valtakunnallinen erityinen koulutustehtävä. Aikuisten lukiokoulutusta järjestää Kokkolan aikuislukio, joka myös vastaa yhteistyössä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän ja Keski-Pohjanmaan konservatorion kanssa järjestettävästä ammattilukiokoulutuksen lukio-opintojen järjestämisestä.

Lukiokoulutuksen kehittämistavoitteet

Oppiminen lukiossa

Kehitetään pedagogiikkaa ja arviointimenetelmiä korkea-asteen koulutuksen vaatimukset huomioiden. Luodaan ja kehitetään työelämäyhteyksiä. Parannetaan opetustilojen muunneltavuutta ja hyödynnetään vaihtoehtoisia oppimisympäristöjä.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Lukion uuden opetussuunnitelman toimeenpano, toimeenpanon seuranta ja keskeisten tavoitteiden ja sisältöjen arviointi. Kehitetään monilukutaitoa ja kriittistä lähdearviointia.

Osaamisen kehittäminen lukiossa

Kehitetään osaamista ainerajat ylittävien opintokokonaisuuksien, lukion temaattisten opintojen sekä yliopisto- ja korkeakoulu yhteistyön suunnitteluun ja toteutukseen.

Lukiolaisten hyvinvointi

Parannetaan oppimisympäristön viihtyvyyttä ja siisteyttä. Tuetaan Liikkuvan opiskelun toimintaperiaatteita lukion toimintakulttuurissa.

Lukiokoulutuksen johtaminen

Kehitetään koulutuksen seuranta lukion eri suunnitelmille ja niiden toimenpiteille. Kehitetään lukiokoulutuksen laatutyötä.

Lukiokoulutuksen toimenpiteet	Vastuu toimeenpanosta ja aikataulu	Seuranta / arviointi
Kehitetään opettajaohitoisen opetuksen ja päättöviikkoon perustuvan arvioinnin rinnalle uusia opiskelijälähtöiseen toimintakulttuuriin rohkaisevia, yhteisöllisiä oppimisen tapoja sekä uudenlaisia oppimisen arvioinnin tapoja.	Rehtorit ja opettajakunta Toimeenpano lukuvuodesta 2022 – 2023 alkaen	Toimenpiteiden laadullinen ja määrällinen seuranta
Tuetaan ja vahvistetaan opiskelijoiden oppimisen taitojen kehittymistä edelleen vastaamaan selviytymistä toisen asteen opinnoista sekä vastaamaan korkea-asteen opintojen tarpeisiin.	Opettajakunta ja opiskelijan tuen henkilökunta Toimeenpano lukuvuodesta 2022 – 2023 alkaen	Toimenpiteiden laadullinen ja määrällinen seuranta, opiskelijapalautteet
Lisätään vierailuja ja tutustumiskäyntejä yrityksiin ja työelämään osana opintojen sisältöä.	Yrittäjyyskasvatuksen kehittämistiimi, yrittäjyyskasvatuksen vastuuopettaja ja opettajakunta Toimeenpano lukuvuodesta 2022 – 2023 alkaen	Tulosten laadullinen ja määrällinen seuranta
Tehdään yhteistyötä aineiden välillä ja valmistellaan temaattisten opintojen tarjontaa.	Oppilaitokset yhdessä, rehtorit ja opettajakunta Toimeenpano lukuvuodesta 2023 – 2024 alkaen	Tulosten laadullinen ja määrällinen seuranta
Kehitetään opettajien täydennyskoulutusjärjestelmää opettajien henkilökohtaisten tarpeiden pohjalta.	Opetuspalvelut, rehtorit ja opettajakunta Toimeenpano lukuvuosi 2023 - 2024	Koulutuksen laadullinen ja määrällinen seuranta
Järjestetään opiskeluviihtyvyyden lisäämiseksi yhteisöllisyyttä tukevia teemapäiviä ja liikuntatapahtumia myös yli oppilaitosrajojen.	Opiskelijakunta ja lukioiden henkilökunta Toimeenpano lukuvuosi 2022 -2023 alkaen	Toimenpiteiden laadullinen ja määrällinen seuranta

Valmistellaan lukiokoulutuksen toimintavuoden vuosikello.	Lukioiden hallinto Toimeenpano talven 2022-2023 aikana	Toimenpiteiden seuranta
Käynnistetään lukiokoulutuksen laatutyön valmistelu.	Rehtorit Toimeenpano 1/2023	Toimenpiteiden laadullinen ja määrällinen seuranta
Yhtenäistetään nuorten lukiokoulutuksen jaksojärjestelmä.	Sivistysjohtaja, ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja ja rehtorit Toimeenpano lukuvuosi 2023- 2024	Toimenpiteiden seuranta
Laaditaan esiselvitys vieraskielisen lukio-opetuksen järjestämisestä IB-tutkintona tai muuna vaihtoehtoisena koulutuksena.	Sivistysjohtaja ja rehtorit Toimeenpano talven 2022-2023 aikana	Selvityksen valmistuminen

4.4 Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Nykytilan kuvaus

Kokkolan seudun opisto on kaksikielinen kansalaisopisto, johon kuuluu suomen- ja ruotsinkielisen osaston, lasten ja nuorten kuvataidekoulun sekä sanataidekoulu Santun toimintayksiköt. Opiston opetustarjonta muodostuu valtionosuustunteihin perustuvasta, yleissivistävästä kurssitarjonnasta, kuvataiteen ja sanataiteen perusopetuksesta lapsille ja nuorille sekä hankkeisiin ja myyntipalveluun liittyvistä kursseista.

Opiston toimintaa ohjaavat laki vapaasta sivistystyöstä, laki taiteen perusopetuksesta, taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma ja kaupungin strategia. Elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti opisto tarjoaa kaikenikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia oman osaamisen ja kansalaistaitojen kehittämiseen eri elämäntilanteissa. Opiston toiminta on keskeinen osa kunnallista palvelua. Se tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi merkittäviä laajempia hyötyjä, kuten hyvinvointia, itseluottamusta, uutta arkeen tai työhön liittyvää osaamista ja ystävyyssuhteita. Myös motivaatio itsensä kehittämiseen ja itsestään huolehtimiseen kasvaa.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen kehittämistavoitteet

Opitun tunnistaminen ja tunnustaminen

Kehitetään valmiuksia suunnitella ja toteuttaa osaamisperusteista kurssitarjontaa. Tunnistetaan koulutustarpeita ja kehitetään vaikuttavuusseuranta.

Opetustilojen ja -ympäristöjen kehittäminen ja käyttöasteen lisääminen

Parannetaan sekä kansalaisopisto-opetuksen että taiteen perusopetuksen digitaalisen opetuksen ja mediataiteen opetuksen mahdollisuuksia. Kehitetään luovuuteen kannustavia, tarkoituksenmukaisia, toimivia ja turvallisia oppimisympäristöjä. Taideopetuksen tilojen esteettömyyttä kehitetään. Lisätään opiston tilojen käyttöastetta.

Opetuksen, toiminnan ja saavutettavuuden kehittäminen

Vahvistetaan avointa vuorovaikutusta, yhteistyötä ja verkostoa opiston toimintaa tukevien kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Vastataan työvoiman osaamistarpeiden muutoksiin kehittämällä alan verkostoa ja yhteistyötä sekä tarjoamalla tarpeen mukaan täydennyskoulutusta myyntipalvelukoulutuksena.

Opisto tukee toiminnallaan vihreää siirtymää ja kestävä kehitystä. Haetaan mahdollisuuksien mukaan tarpeeseen kohdennettuja hankerahoituksia toiminnan kehittämiseksi.

Pidetään myös maaseutualueiden monipuolisesta kurssitarjonnasta huolta ja varmistetaan tarkoituksenmukaiset opetustilat. Kehitetään markkinoinnin ja viestinnän saavutettavuutta ja vaikuttavuutta.

<p>Tarjotaan vaihtoehtoisia maksutapoja kurssimaksujen suorittamiseksi.</p> <p>Asiakaspalvelupolku ja asiakaskokemus Opitaan tunnistamaan palvelupolun solmukohtia ja kehitetään asiakaspalvelua asiakaslähtöisesti sujuvammaksi.</p> <p>Henkilöstön hyvinvointi Kehitetään avointa vuorovaikutusta ja tehdään yhdessä työyhteisön moninaisuus voimavaraksi, rikkaudeksi ja vahvuudeksi. Korostetaan yhdessä tekemisen meininkiä. Kehitetään tuntiopettajien osallisuutta opiston toimintaan.</p>		
Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen toimenpiteet	Vastuu toimenpanosta ja aikataulu	Seuranta / arviointi
Opitun tunnistaminen ja tunnustaminen		
Henkilökunta ja opettajat osallistuvat osaamisperusteisuutta koskeviin täydennyskoulutuksiin. Sitoudutaan prosessiin ja kehitetään opiston toimintatapoja. Nimetään osaamistiimi, joka suunnittelee ja koordinoi prosessia.	Opiston rehtori, Toimeenpano lv 2022-2023	Henkilöstön koulutuksiin osallistumisten määrä. Osaamistiimi nimetty ja toiminnassa. Toimintatapojen kirjaaminen ohjeistukseksi valmis.
Suunnitellaan, toteutetaan ja markkinoidaan osaamisperusteisia kursseja.	Opiston rehtori ja suunnittelevat opettajat, Toimeenpano 2023	Osaamisperusteisten kurssien määrä, osallistujien määrä.
Kehitetään osaamisperustaisuuteen liittyvää vaikuttavuusseurantaa.	Arviointitiimi Toimeenpano 2023-2025	Suoritusmerkintöjen määrä Koski-tietovarannossa, seurantakyselyjen tulokset.
Opetuksen, toiminnan ja saavutettavuuden kehittäminen		
Selvitetään mahdollisuutta aloittaa taiteen perusopetus Kälviän opetuspisteessä.	Kuvataidekoulun osastorehtori Toimeenpano kevät 2023	Selvityksen tulos.
Tarjotaan vaihtoehtoisia maksutapoja kurssimaksujen maksamiseen (EPassi ja Smartum)	Opiston rehtori, palvelusihteerit Toimeenpano 01/2023	Maksutapaetujen käyttöaste.
Tehostetaan digitaalisuutta opiston toiminnassa kehittämällä digitaalista viestintää, edistämällä mahdollisuuksia hybridi- / etäopetuksen järjestämiseen sekä kehittämällä hybridi- / etäopetuksena toteutettavan opetuksen sisältöjä kansalaisopisto-opetuksen tarpeita vastaaviksi.	Viestintätiimi ja suunnittelijaopettaja Toimeenpano 2022-2024	Hybridikurssien määrä, Kurssiarviointien tulokset, Asiakastyytyväisyys kysely.
Kehitetään yhteistyöverkostoa kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.	Ruotsinkielisen toimintayksikön osastorehtori, Suunnittelijaopettajat Toimeenpano lv 2022-2023	Yhteistyötoimijoiden määrä, Yhteistyössä toteutettujen tapahtumien / toimintojen määrä.
Tehdään näkyväksi opetukseen sisältyvien kestävän kehityksen ja vihreän siirtymän periaatteita.	Opiston rehtori ja koulutussuunnittelija Toimeenpano 2024	Imagotutkimuksen tulokset.
Toteutetaan myyntipalvelukoulutuksia kysynnän ja tarpeen mukaan	Opiston rehtori ja suunnittelevat opettajat Toimeenpano 2022	Myyntipalvelukoulutusten määrä

Opetustilojen ja -ympäristöjen kehittäminen ja käyttöasteen lisääminen		
Selvitetään mahdollisuuksia esteettömyyden kehittämiseen kuvataidekoulun opetustiloissa (Taidetalon kivipuoli).	Kuvataidekoulun osastorehtori ja opiston rehtori Toimeenpano 2022	Esitys esteettömyyden parantamisen toimenpiteistä.
Pidetään esillä opiston tarpeita koulujen luokkatilojen varustuksen ja esim. varastotilojen suhteen (erityisesti teknisen työn luokkatilat).	Opiston rehtori ja koulutussuunnittelija Toimeenpano 2022	Opiston käytössä riittävästi tarpeita vastaavia luokkatiloja.
Haetaan rahoitusta Taidetalon piha-alueen toteuttamiselle.	Kuvataidekoulun osastorehtori Toimeenpano 2022	Rahoitushaun valmistuminen.
Lisätään Opistotalon ja Taidetalo Renlundin tilojen vuokratyötä.	Opiston rehtori ja koulutussuunnittelija, Toimeenpano 2022	Tilojen käyttöaste.
Asiakaskokemus		
Perustetaan asiakasraati.	Opiston rehtori Toimeenpano syksy 2023	Asiakasraadin kokoontumisten ja kehittämisohjelmien määrä. Asiakasraadilta saatu palaute toiminnasta.
Teetetään imagotutkimus.	Opiston rehtori Toimeenpano syksy 2024	Imagotutkimuksen tulokset.
Henkilöstön hyvinvointi		
Sitoutetaan tuntiopettajia opiston toimintaan järjestämällä ainekohtaisia tuntiopettajatapaamisia, tapahtumassa toteutetaan lisäksi hyvinvointiteemaa.	Opiston rehtori, Suunnittelijaopettaja ja koulutussuunnittelija Toimeenpano syksy 2022	Tapaamisiin osallistuvien tuntiopettajien määrä. Tuntiopettajilta saatu palaute.
Kehitetään avointa vuorovaikutusta ja tehdään yhdessä työyhteisön moninaisuus voimavaraksi.	Opiston rehtori Toimeenpano 2022	Työhyvinvointikyselyn tulokset. Kehityskeskustelujen tulokset.

5 Toimintojen palveluverkkomuutokset ja keskeiset rakennusinvestoinnit

Keskeisiä koulu- ja päiväkotinvestointeja kehittämissuunnitelmavuosina 2022-2025 on esitelty seuraavassa. Päätökset investoinneista ratkaistaan erikseen kunkin vuoden talousarviokäsittelyn yhteydessä. Näiden alla mainittujen koulurakennusinvestointien lisäksi on tarvetta tehdä vuosittain pienempiä korjaus- ja ylläpitoinvestointeja useissa koulu- ja päiväkotiyksiköissä. Lisäksi on tarpeen selvittää kunnostus- ja rakennustarpeet erikseen muutaman koulurakennuksen osalta.

Donnerskan koulun ja Karleby svenska gymnasiumin peruskorjaus ja laajennus

1950-luvulla rakennetun ja myöhemmin laajennetun Donnerskan koulun ja Karleby svenska gymnasiumin koulurakennuksen peruskorjaus ja laajennus on vireillä. Peruskorjaus kattaa koko kiinteistön ja käsittää lisäksi pienen laajennusosan rakentamisen Banerinkadun puolelle. Sen on määrä valmistua vuoden 2024 alussa, minkä jälkeen nyt Terveystiellä väistötiloissa toimivat Donnerskan koulu ja Karleby svenska gymnasium pääsevät palaamaan takaisin aiempaan koulurakennukseensa.

Piispanmäen monitoimitalon rakentaminen

Piispanmäen länsipuolelle suunniteltu monitoimitalo käsittää uuden Piispanmäen yhtenäiskoulun, päiväkodin ja nuorisotilan. Hankkeen suunnittelu on loppuvaiheessa ja tavoitteena on, että rakennus

valmistuisi vuoden 2024 loppupuolella. Koulu on suunniteltu nelisarjaiseksi ja sen valmistuttua Jokilaakson, Hakalahden ja Rytimäen koulun toiminta lakkaa, mikä aiheuttaa muutoksia myös alueen koulujen oppilaaksiottoalueisiin. Hankkeeseen sisältyvällä uudella päiväkodilla voidaan kattaa kasvavia varhaiskasvatuspaikkojen tarvetta tai korvata olemassa olevia, elinkaarensa loppupuolella olevia päiväkotikiinteistöjä.

Halkokarin monitoimitalohanke

Halkokarin monitoimitalohanke käsittää Halkokarin yhtenäiskoulun, päiväkodin ja mahdollisesti myös nuorisotilan toteuttamisen Halkokarin koulun nykyiselle tontille. Hanke on tällä hetkellä viitesuunnitteluvaiheessa ja tarkoitus saada varsinaiseen suunnitteluun Piispanmäen monitoimitalon rakennusvaiheessa siten, että suunnittelu olisi valmis Piispanmäen monitoimitalon valmistuttua, jotta Halkokarin monitoimitalon rakentaminen pääsisi mahdollisimman nopeasti käyntiin tämän jälkeen. Piispanmäen monitoimitalon valmistuttua Halkokarin koulun on tarkoitus muuttua yhtenäiskouluksi. Halkokarin monitoimitalon rakennusvaiheessa Hakalahden koulun nykyisiä tiloja voitaisiin käyttää Halkokarin koulun väistötiloina, kun Hakalahden koulun toiminta on lakannut ja toiminta siirtynyt uuteen Piispanmäen monitoimitaloon. Halkokarin nykyinen päiväkotikiinteistö vapautuisi monitoimitalon valmistuttua muuhun käyttöön tai se voitaisiin kaavoittaa uutta käyttötarkoitusta varten.

Mariankadun koulun siirto uusiin tiloihin

Sairaalaopetusta antava Mariankadun koulu toimii Keski-Pohjanmaan keskussairaalan yhteydessä Soiten vuokratiloissa ja nykyinen vuokranantaja on suunnitellut kyseisiin tiloihin muuta toimintaa tulevaisuudessa. Nykyiset tilat eivät ole alun perin koulukäyttöön suunnitellut eivätkä kaikilta osin tarkoituksenmukaiset. Donnerskan koulun ja Karleby svenska gymnasiumin siirryttyä pois nykyisistä väistötiloistaan Terveystien kiinteistöstä, olisi Mariankadun koulun mahdollista siirtyä Terveystien kiinteistöön, jolloin koululle olisi mahdollista saada nykyistä paremmat ja tarkoituksenmukaisemmat tilat.

Mäntykankaan koulun käsityöopetuksen lisärakennus

Mäntykankaan koulun käsityöopetus on ollut sijoitettuna Taidetalo Renlundin tiloihin, mutta kyseisten tilojen käyttöön liittyy useita ongelmia. Tämän johdosta koulun tontille on tarkoitus toteuttaa uudisrakennus vuosina 2023-24 sekä käsityön pehmeiden että kovien materiaalien opetukseen.

Kälviän alakoulujen tilajärjestelyt ja rakennusten korjausinvestoinnit

Kälviän kirkonkylän, Peltokorven ja Marttilan koulujen tiloista ja tilatarpeista on tarkoitus tehdä selvitys, jonka pohjalta päätetään tarvittavista korjausinvestoinneista.

Sokojan koulu

Sokojan koulun kunto- ja korjattavuusselvitys on toteutettu loppuvuonna 2020. Kunto- ja korjattavuusselvityksessä todetaan, että rakennuksen edellinen peruskorjaus on tehty vuonna 1955, joten uusi koko rakennuksen kattava peruskorjaus on jo ajankohtainen. Rakennuksen korjaaminen sisäilman laadultaan ja käytettävyydeltään uudisrakennusta vastaavaksi edellyttää käytännössä peruskorjausta, jonka kattavuutta ja kustannuksia kuvaava ns. korjausaste on arviolta vähintään luokkaa 90...100 %. Sokojan koulurakennuksen tulevaisuuden näkymiä selvitetään tarkemmin esiselvityksessä, joka toteutetaan yhdessä kaupunkiympäristön kanssa. Mahdollisten kunnostus-/investointitoimenpiteiden aikataulu tarkentuu esiselvityksen valmistuttua.

6 Seuranta ja suunnitelman toteutumisen arviointi

Targetor-ohjelman avulla seurataan kolmannesvuosittain kehittämissuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista. Toimenpiteille asetetaan Targetor-ohjelmassa konkreettiset mittarit, joiden kautta nähdään, mitä tavoitteiden saavuttamiseksi on tehty.

Opetus- ja kasvatustalokunta arvioi vuosittain suunnitelmakauden tavoitteiden toteutumista vuosittaisen toimintakertomuksen yhteydessä edellisen vuoden tilinpäätöksen pohjalta. Seuraavan vuoden

talousarvioesityksen laadinnassa asetetaan vuosittaiset kehittämistavoitteet tämän suunnitelman ja ajankohtaisten arviointitietojen pohjalta. Tämän kehittämissuunnitelman väliarviointi tehdään vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä ja loppuarviointi tehdään valtuustokauden päätyttyä 2025.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toiminnan arviointi perustuu varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksen toiminnasta vuosittain arviointia antavat lapset, huoltajat, henkilöstö ja esimiehet. Arvioinnin kohteina ovat varhaiskasvatuksen aloittaminen, toteutuminen, toiminta, henkilöstön koulutus ja kehittäminen sekä toimintasuunnitelma.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa vuosittainen lakisääteinen toiminnan arviointi perustuu Opetus- ja kulttuuriministeriön laatimiin laatukriteereihin. Laatukriteerit tarjoavat käytännöllisen työkalun arvioida koulutoimea koskevien päätösten lyhyen ja pidemmän aikavälin vaikutuksia koulujen toimintaan. Laatukriteereihin perustavan arviointitiedon avulla voidaan tunnistaa havaittuja epäkohtia ja korjata niitä vuosittaisessa kuntien toiminnan ja talouden suunnittelun kokonaisuudessa. Laatukriteerit koostuvat 13 laatukortista, joiden mukaan vuosittainen toiminnan arviointi käytännössä toteutetaan. Kaikki laatukortit käydään läpi yhden valtuustokauden aikana. Näin tulosten vertaaminen, kehittämistyön seuraaminen ja mahdollisten pitkäaikaisten trendien huomaaminen onnistuu helpommin. Toiminnan arviointiin osallistuvat oppilaat, opiskelijat, opettajat, rehtorit, koulunkäynninohjaajat ja huoltajat.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen lukuvuosisuunnitelmien arviointi toteutetaan vuosittain lukuvuoden päätyttyä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa tehdään ulkopuolista arviointia, joista saatua arviointitietoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen toimijat osallistuvat säännöllisesti valtakunnallisiin arviointeihin, esim. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely ja TEA-viisari, Koulun hyvinvointiprofiili -palvelu, sekä Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen oppimistulosarviointit.